

På arbejde med livet som indsats

Susana Christensen var en af de asylmedarbejdere, der gik ned. Tre år tog det hende at komme op igen og smide lykkepillerne. Efter fire år sidder et traume stadig i hende. Flere af hendes kolleger kæmpede i flere år med frygt, trusler, utryghed og mobning på de asylcentre, som Langeland Kommune driver. Så sent som i januar 2016 påpegede en konsulentrapport problemer med medarbejder-kliker. Hvorfor blev det sådan?

Anja Limkilde
anli@faa.dk

Langeland: Der er noget nær landsby- og efterårsidyl mellem barakker og bygninger på Asylcenter Holmegaard. Asylsøgere med river og koste i hænderne og kulde i kinderne samler gule, brune og røde blade sammen i bunker. De smiler og hilser på et ukendt trekløver: En journalist, en fotograf og en tidligere ansat.

Det er over fire år siden, at Susana Kimberly Christensen sidst så asylcenteret. 28. juni 2012 kørte hun hjem fra den arbejdsdag, der viste sig at blive en voldsom afslutning på hendes arbejde på centeret og start på en flerårig kamp mod depression og angst.

I dag er hun rolig. Der er ingen sved i håndfladerne, hun smiler og viser dem frem. Men hun er på dupperne, fortæller hun og drejer på hovedet, som kigger hun sig over skuldrene. Det er resterne af det, hun selv kalder PTSD, posttraumatisk stresssyndrom, men som lægen har kaldt et traume og en reaktiv depression, der er udløst af voldsomme hændelser i hendes arbejde på asylcenteret.

Med livet som indsats

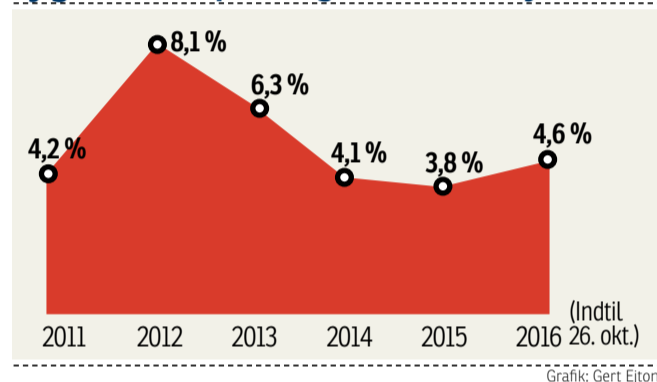
Hun var ikke den eneste, der byttede et asylcenter-job ud med psykiske udfordringer eller sygdomme. Nogle blev sygemeldte, andre blev fyret og flere sagde op på grund af et hårdt arbejdsmiljø.

- Jeg var virkelig glad for mit job. Sådan rigtig, rigtig glad for det. Det var nok derfor, jeg aldrig overvejede at sige op. Når man til sidst kommer så langt ud i stress, er der jo heller aldrig energi eller overskud til at finde et nyt job, fortæller Susanne Christensen.

Mens hun nærmede sig det, der blev en psykisk afgrund, forsvandt flere af hendes kolleger.

- Der var mange, der sagde op. De ville ikke blive ved med at kæmpe for at få lov til at lave deres arbejde. Men jeg nåede ikke at sige stop, fortæller hun.

Sygefravær på langelske asylcentre

FAKTA

ARTIKELSERIE OM ASYLCENTRENE

De langelske asylcentre er i løbet af 2016 ramt af den ene sag efter den anden.

I foråret startede bedragerisagen mod den tidligere asylcenterchef Jens Brandt, der i byretten blev dømt for at have bedraget kommunen for 1,7 millioner kroner.

I sommer blev fem unge asylsøgere anklaget for blufærdighedskrænkelser og voldtægtsforsøg ved Langelandsfestivalen.

Derefter er to kvindelige medarbejdere bortvist og politianmeldt efter mistanke om seksuelle krænkelser overfor drenge fra Børnecenter Tullebølle.

Senest er asylcenterchef Sisi Eiby og logistik- og driftschef Ulrik Pihl afskediget på grund af sagerne.

Mens Udlændingestyrelsen holder Langelands 11 centre under skærpet tilsyn, har vi gravet os ned i asylcentrenes fortid.

Vi undersøger, om asylcentrene er og har været noget, som Langeland kan være stolt af, som borgmester Bjarne Nielsen (V) har udråbt dem til.

Gennem en artikelserie kigger vi på voldtægtsanklager, kriminalitet, arbejdsmiljø og økonomi.

Den sidste torsdag i juni 2012 klokken otte om aftenen kørte hun sin bil fra Holmegaard og vendte først tilbage mere end fire år efter i følgeskab med avisen. Tidligere den dag var to af hendes kolleger blevet slået ned af en asylsøger, der prøvede at nå frem til Susana Christensen.

- Det var sådan set bare dråben, der fik bægget til at flyde over. Nu begyndte de også at slå på os. Nu var det ikke bare bygningerne og hinanden. Det føltes, som om jeg gik på

arbejde med livet som indsats, siger hun.

Den sidste dag

Det var pocketmoney-dag på asylcenteret. Den torsdag hver anden uge, hvor asylsøgerne får deres lomme penge. En 32-årig libysk asylsøger mødte Susana Christensen på parkeringspladsen med et ønske om at få sine penge før tid. Han havde en forklaring om en kone, der var indlagt, og børn der skulle hentes. Så Susana Christensen tog hans

ønske med ind til sine kolleger. Men det var kutyme, at ingen penge blev udbetalt før tid uden aftale. Og det havde han ikke. Hun tænkte ikke mere over det, men begyndte på frokosten, for når lomme pengeuddelingen gik i gang, var resten af dagen hektisk og uden pauser. Midt i maden frøs hun. Hun hørte tumult ude fra døren. Her stod tre kvinder og forsøgte at holde den libyske mand ude. Han råbte efter Susana Christensen, der blev siddende helt stille af skræk. Det lykkedes ikke kollegerne at holde ham tilbage. Han slog en så voldsomt, at hun gik i gulvet. Han ramte en anden, og den sidste, Selma Nakhodazadeh, blev fanget i hullet bag døren. Men han nåede aldrig ind i frokoststuen. Asylsøgere og flere kolleger var kommet til på grund af larmen. Netværkeren Richard Worrell husker, at han fik trængt asylsøgeren op i et hjørne med et skrivebord. Det eneste Susana Christensen selv husker er, at hun stod på parkeringspladsen bagefter og følte sig fyldt med tomhed. Og tomheden bliver i hende i flere måneder.

- Jeg kunne bare ikke køre på arbejde igen. I lang tid kunne jeg faktisk slet ikke køre sydpå på Langeland uden at ryste over hele kroppen og få svedture. Jeg kan ikke rigtig huske hele det år. Altså jeg kan huske, at der kom folk på besøg, og jeg tog mig af mine børn, men det er lidt en tåge det hele, siger hun.

Beboere blev voldsommere

Ligesom Susana Christensen ender netværker Richard Worrell og kliniksekretær Selma Nakhodazadeh med at forlade arbejdet på asylcenteret. Richard Worrell blev fyret i december 2014 og gik psykisk ned. Han mistede sit ægteskab, sin familie og sin indkomst, fortæller han.

Selma Nakhodazadeh mistede bare lysten til at arbejde på et asylcenter, der var præget af kliker og mobning blandt medarbejderne.

- Jeg havde aldrig været på et asylcenter, før jeg begyndte

at arbejde der. Men hold da op, ens liv står faktisk på spil. De kommer fra krige. De har været torturerede. Og de kan vende på et øjeblik, siger Selma Nakhodazadeh, der arbejdede som kliniksekretær og tolk på asylcenteret fra 2012 til 2014.

Især hver anden torsdag, pocketmoneydagene, kunne være en voldsom oplevelse for de ansatte på centeret.

- De kunne nærmest kvæle hinanden for at få lomme penge først. De kunne finde på at slå midt i det hele. De skulle altid have deres penge i en fart, og der var ingen køkultur, siger Selma Nakhodazadeh.

Hun fortæller, at trygheden steg blandt medarbejderne, da der kom vagter på lomme pengeuddelingerne. Men det skete først, efter Susana Christensen forlod asylcenteret for sidste gang.

- Jeg startede med at arbejde på asylcenteret i 2009. Året efter kom jeg i jobcenteret. Det er midt i brændpunktet, for det jeg lavede havde direkte indflydelse på, hvor mange penge asylsøgerne fik udbetalt. Da kommunen tog over, kom der flere asylsøgere, og det blev meget stressende. Det blev også mere utrygt. Beboerne blev voldsommere,

fortæller Susana Christensen.

Der skete flere forandringer på asylcenteret, da Langeland overtog driften i 2011. Da natte- og weekendvagter blev skåret væk steg kriminaliteten, hærværksfrekvensen blev hyppigere, arbejdet med asylsøgerne blev sværere og arbejdsmiljøet blev voldsommere, husker den tidligere medarbejder.

- Der kom trusler mod personalet. De hængte sedler med truslerne op på dørene. Lige pludselig havde vi flere brande, en kollega blev jagtet med kniv, en beboer var ikke sød ved sin kone. Asylsøgerne var generelt mere kedede af det og utilfredse, de var mugne og sure og skældte ud. Der var nu ikke stille under Røde Kors, arbejdet på asylcentre er ikke for svage sjæle, men forskellen var utrygheden. Bagstøtten og netværket var forsvundet, siger hun.

Ikke uddannet til opgaven

Hun følte sig ofte alene med sit arbejde og ansvaret. En følelse, som hendes kollega Richard Worrell genkender.

- Jeg brød mentalt sammen til sidst. Det var på vej længe, men der var ingen, der hjalp mig. Jeg havde arbejdet i fem år i træk, men der var ingen support, da jeg fik problemer

Susana Kimberly Christensen er for første gang tilbage på Holmegaard Asylcenter, efter hun fik et traume og en depression af sit arbejde på stedet for mere end fire år siden. Foto: Tim Kildeborg Jensen

“Jeg havde aldrig været på et asylcenter, før jeg begyndte at arbejde der. Men hold da op, ens liv står faktisk på spil. De kommer fra krige. De har været torturerede. Og de kan vende på et øjeblik.

SELMA NAKHODAZADEH, TIDLIGERE MEDARBEJDER PÅ ASYLCENTERET HOLMEGAARD

med stress og pres. Det endte med, at jeg mistede mit arbejde, jeg blev skilt, og jeg havde ikke et job i 14 måneder, siger Richard Worrell, der nu arbejder på et Røde Kors-asylcenter.

- Det var et problem fra første dag, Langeland Kommune overtog asylcenteret. Men kan ikke drive et asylcenter med uddannede folk. Det er ikke et nemt job. Og alle blev skubbet og presset til grænserne. Jeg så medarbejder efter medarbejder blive ofret på den måde, siger han.

Richard Worrell var en af

medarbejderne på centret, der havde erfaring fra asylarbejde. Han havde 10 års erfaring fra arbejde med andre kulturer og en baggrund i FN flygtningelejre, før han kom til Langeland. En erfaring, som Susana Christensen manglede, mener hun.

- Jeg var ikke uddannet til at håndtere de situationer, jeg kom i. Der var næsten ingen af os, der var. Jeg skulle lege læge, sygeplejerske og psykolog, når jeg blev kaldt ud om aftenen. Men jeg havde ingen forudsætning for at klare de opgaver med selvmordstruede asylsøgere, trusler og brækkede arme. Nogle gange skulle jeg heldigvis kun skifte en lyspære, siger hun.

Kliker og mobning

Midt i opbygningen og udbygningen af de langelandske asylcentre begyndte en voksende spild medarbejderne imellem. Utrygheden blandt asylsøgerne steg, procedurer blev ikke overholdt, og medarbejder-kliker blev skabt, fortæller flere tidligere medarbejdere.

- Der begyndte at være forskellige tilgange til, hvordan man arbejdede med asylsøgerne. Vi havde en pædago-

gik med fra Røde Kors, men andre opførte sig anderledes, fortæller Susana Christensen.

I hendes optik betød nye fremgangsmåder og procedurer endnu mere frustration blandt asylsøgerne.

- Det gik jo ud over mig og mit arbejde, at asylsøgerne blev mere sure og havde sværere ved at forstå, hvordan vi gjorde ting, siger hun.

Klikerne på asylcenteret var ikke et forbigående problem. Mens kriminaliteten svandt med årene, og sygedagene blandt medarbejderne også blev færre, blev klikedannelser ved. Det viser en konsulentrapport, som Langelands økonomiudvalg fik fremlagt den 4. januar 2016.

Det var også klikerne og mobning mellem dem, der fik Selma Nakhodazadeh til at sige sit job op.

- Jeg er en sej pige. Jeg var ikke bange for alle de ting, der skete, og jeg elskede at hjælpe de mennesker. Men til sidst fik jeg nok. Der var bagtaleri og mobning. Jeg troede aldrig, at jeg skulle opleve børnehavemobning mellem voksne. Der var rygter om, at nogen havde sex med nogle af asylsøgerne, der var snak om det tøj, vi gik i, der var ballade,

hvis nye fik mere ansvar. Jeg syntes, at nogle var efter os udlændinge, der arbejdede der, siger hun.

I 2014 skiftede hun jobbet på asylcenteret ud med sygeplejerske-studiet.

Et afsluttet kapitel

Både Richard Worrell og Selma Nakhodazadeh har afsluttet den del af deres liv, som foregik på asylcenter Holmegaard, men den sidder stadig som et traume i Susana Christensen, da hun den efterårsdag tager til asylcenteret for første gang i fire år.

Siden vi lavede aftalen om at mødes på asylcentret, har hun tænkt over det. Hun har faktisk brugt rigtig mange tanker på det, fortæller hun. Men under efterårsløvet fra træerne, der flankerer indkørslen til asylcenteret, fortæller hun, at hun er lettet. Vi har været en tur rundt og kigge på bygningerne, fotografen har taget sine billeder, og nu går vi alle tre tilbage mod bilerne.

- Jeg er rigtig glad for, at I tog mig med hened. Nu kan jeg afslutte det kapitel. Jeg behøver aldrig at komme her igen, nu jeg ved, at jeg godt kan, siger Susana Christensen med ryggen til Holmegaard.

Konstitueret asylcenterchef i Langeland Kommune, Kurt Habekost. Foto: Roland Petersen.

Asyldirektør vil kigge på bedre uddannelse af medarbejdere

Det er gået stærkt, når Langeland Kommune har oprettet nye centre, og måske er medarbejderne ikke blevet klædt ordentligt på i farten, mener Kurt Habekost, konstitueret asylcenterchef i Langeland Kommune.

KONFRONTATION

Anja Limkilde
anli@faa.dk

■ **Hvad mener du om, at flere medarbejdere er gået psykisk ned efter at have arbejdet på asylcenterne under Langeland Kommune?**

- Det er et meget belastende arbejde. Man har med sårbare mennesker at gøre, og de kommer fra mange forskellige kulturer. Jeg kan godt forstå, at nogle en gang imellem knækker sammen. Og så vil du spørge, hvad vi kan gøre ved det, men det ved jeg ikke på nuværende tidspunkt.

■ **De medarbejdere, avisen har talt med, nævner for dårlig uddannelse, for få medarbejdere og for lidt forstand på at drive asylcenter som grundene til det opslidende arbejdsmiljø. Hvad siger du til det?**

- Det kan diskuteres, om der har været for få medarbejdere, for der vil altid være nogle, der mener, at man kunne være flere. Jeg synes generelt, at vi har været gode til at få centrene til at køre, men jeg kan godt være i tvivl om, vi har været gode nok til at klæde medarbejderne på til de forhold og konflikter, der er. Det vil vi kigge på. Det er gået stærkt de fleste steder, når centrene skulle op at stå.

■ **Medarbejdere bliver slidt ned, og asylsøgere bliver utrygge, efter døgnbemanding er skåret fra. Samtidig laver kommunen overskud på asylområdet.**

■ **Hvordan vil du forklare, at der er økonomisk overskud, når medarbejderne mangler uddannelse og flere kolleger?**

- Overskuddet er i forvejen øremærket til at gå til asylområdet. Men vi kan se, om vi kan lave nogle interne omprioriteringer.

■ **Så sent som januar 2016 kom det frem i en konsulentrapport, at arbejdsmiljøet på asylcenterne er udfordret af blandt andet klikedannelser. Hvad har I gjort for at gøre arbejdsmiljøet på asylcenterne bedre?**

- Hvad der er gjort, mens jeg ikke arbejdede i kommunen, ved jeg ikke. Men siden 31. oktober er arbejdsmiljøet ikke blevet bedre med det pres, der ligger på os fra Udlændingestyrelsen og medieomtalen.

■ **Pt. er flere chefer på asylcenterne sygemeldte. Er det ikke grund til at gøre noget ved arbejdsmiljøet?**

- Vi har gang i en trivselsundersøgelse af hele kommunen. Og den vil jeg og centerlederne få god hjælp af. Det er nemmest at gøre noget ved problemet, når man ved helt ind til benet, hvad det drejer sig om.

“Arbejdsmiljøet er ikke blevet bedre med det pres, der ligger på os fra Udlændingestyrelsen og medieomtalen. KURT HABEKOST